

Za Evou Fukovou

Zemřela umělkyně, která „dobyla“ Prahu i New York

Je to krásná fotografie. Jsou na ní velké hodiny opřené o stěnu u vchodu do chrámu. Třicetiletá Eva Fuková jela tehdy na motorce se Zdeňkem Urbánkem, překladatelem a spisovatelem, cestou se dívala, jestli neuvidí něco, kvůli čemu by stálo za to zmáčknout spoušť. Spatřila sundané kostelní hodiny, zřejmě se měly opravovat. Vznikl snímek s úžasnou atmosférou, hrou světla a stínu. Jednu ze svých nejoblíbenějších fotografií nazvala *Čas se zastavil* (1957).

V minulém čísle *Paměti a dějin* jsme s ní přinesli obsáhlý rozhovor. Historik Prokop Tomek s první českou fotografkou, jíž vyšla monografie (1963), rozmlouval o padesátých letech v Praze a šedesátých letech v New Yorku. Ve zlých stalinistických časech se jako jediná žena prosadila do uměleckého okruhu kolem Jiřího Koláře. V jejích černobílých fotografiích se prolíná realita s absurditou, surrealismus s poetismem. Uměla se dívat a viděla, co jiní míjeli bez povšimnutí. Ve „zlatých šedesátých

Eva Fuková 11. listopadu 2015 a s manželem Vladimírem před emigrací v roce 1967

Foto: autor a archiv Evy Fukové

letech“ emigrovala s manželem, výtvarníkem Vladimírem Fukou, a dcerou Ivanou do USA. Doma museli zanechat drtivou většinu své tvorby. Byla zabavena a ztratila se neznámo kam. V roce 1973 získali americké občanství, manžel působil jako ilustrátor a ona našla místo v newyorském Metropolitním muzeu umění. Stále fotografovala, vystavovala a získala umělecké stipendium. Po smrti manžela se znovu provdala, kromě fotografie se věnovala koláží, ale v rodné vlasti se o ní psát nesmělo.

Po listopadu 1989 stále častěji přijížděla do České republiky, měla zde dvě velké výstavy a s přirozenou elegancí zase vplula do zdejšího kulturního prostředí. Nedávno jí vyšla reprezentativní monografie *Pábení* (2013), jež zdařile připomněla její uměleckou tvorbu. Tedy to, co se z ní zachovalo. Šarmantní dámou s nadhledem zůstala do posledních chvil. Pro fotografku Evu Fukovou se zastavil čas ve středu 25. listopadu 2015. Česká kultura v ní ztrácí výraznou osobnost, která tvořila navzdory totalitním poměrům, dokázala se prosadit v Americe, aby se na sklonku svého života vrátila do rodné Prahy.

Jaroslav Rokoský

„Ivan Medek, Hlas Ameriky, Vídeň“

Konference a výstava představily století velkého Čecha

Národní muzeum a Československé dokumentační středisko, o. p. s., uspořádaly dne 15. září 2015 v Národním památníku na Vítkově mezinárodní konferenci s názvem *Ivan Medek a jeho 20. století*. Konala se u příležitosti 90. výročí narození Ivana Medka a současně 5. výročí jeho úmrtí.

Pořadatelé konference si předsevzali, že představí Ivana Medka v souvislostech politických a kulturních dějin dvacátého století, jichž byl nenápadným, ale činným účastníkem. Ivan Medek byl nejen hudebním kritikem a organizátorem, ale také aktivním katolickým laikem, jedním z prvních signatářů Charty 77. Patřil také mezi

zakládající členy VONS. V srpnu 1978 byl pod tlakem Státní bezpečnosti nucen odejít do exilu. Z Vídně spolupracoval s rozhlasovými stanicemi Hlas Ameriky a Svobodná Evropa, šířil informace o pronásledování obhájců lidských práv v Československu a působil v exilových iniciativách. Po návratu do Prahy se stal vedoucím Kanceláře prezidenta republiky Václava Havla. Roku 1991 byl vyznamenán Řádem T. G. Masaryka.

Stručný výčet milníků životní cesty ovšem málo říká o lidských kvalitách Ivana Medka, o jeho činnosti na poli hudby, publicistiky a ochrany lidských práv.

Biskup Václav Malý načrtl důležité rysy osobnosti Ivana Medka, kterého poznal zejména díky Chartě 77 a s nímž se potkával i ve veřejném životě po roce 1990. Ivan Malý z Národního muzea podal výklad o vývoji Památníku odboje, kde Ivan Medek od čtyř let vyrůstal se svým otcem Rudolfem Medkem, legionářem, spisovatelem a ředitelem památníku – konference se tedy konala na místě spjatém s Medkovým dětstvím. Muzikolog Petr Kadlec ze záznamu představil Ivana Medka jako hudebního publicistu a organizátora hudebního dění v poválečném období. Již tehdy Medek projevoval nesmlouvavou odvalu,